

SISTEMOS AUDITAS

AR TU VALDAI PULTELĮ, AR TIK STEBI SKRIPTĄ?

Dauguma mūsų esame įsitikinę:
„Aš nusprendžiau“, „Aš pasirinkau“.

Mes jaučiamės savo gyvenimo režisieriais.

Tačiau neuromokslas meta labai nepatogų klausimą:

**O KAS, JEI SPRENDIMAS SMEGENYSE ATsiranda ANKSČIAU,
NEI TU JĮ SUVOKI?**

1. EKSPERIMENTAS, KURIS SUKĖLĖ DISKUSIJĄ

Neuromokslininkas Benjaminas Libetas dar 1980-aisiais parodė įdomų efektą: smegenų signalas (pasiruošimo potencialas) atsiranda apie 500 ms prieš sąmoningą sprendimą.

Vėliau John-Dylan Haynes tyrimai parodė, kad tam tikrais atvejais paprastus pasirinkimus galima nuspėti net kelias sekundes iš anksto - ne visus sprendimus, bet pakankamai, kad sukeltų rimtų klausimų.

2. AR TU ESI „VĖLUOJANTI“ PIKTOGRAMA?

Jei prisiminsime:

Donaldas Hoffmanas - mes matome tik „sąsają“.

Federikas Faginas - smegenys gali būti tarpininkas.

Tuomet galima svarstyti: galbūt „sprendimas“ nėra tai, ką tu sukuri, o tai, ką tu pamatai, kai jis jau vyksta.

3. KUR TAVO VIETA ŠITOJE SISTEMOJE?

Čia Benjaminas Libetas pasiūlė svarbią idėją: nors smegenys inicijuoja veiksmą automatiškai, sąmonė turi trumpą langą jį STABDYTI.

Tai vadinama „laisva nevalia“.

**SISTEMA (smegenys) siūlo:
„Reaguok“ • „Pyk“ • „Pirk“ • „Bijok“**

VARTOTOJAS (tu) gali:

PASPAUSTI STOP

ESMINĖ MINTIS

**GALBŪT TU NESI MINČIŲ AUTORIUŠ -
BET ESI TAS, KURIS NUSPRENDŽIA, KURIAI MINČIAI LEISTI
TAPTI VEIKSMU.**

TIKROVĖS OPERATORIAUS PASTEBĖJIMAS

**Tu nesi algoritmas, vykstantis smegenyse.
Tu esi tas, kuris gali pasakyti „NE“.**

Ir kartais būtent tas „ne“ apibrėžia, kas tu esi.

KLAUSIMAS TAU

**Kai kitą kartą pajusi impulsą...
ar pasiduos automatiniam skriptui, ar pasinaudosi savo VETO
teise?**

Ką manai - SISTEMA ar VARTOTOJAS?
Parašyk.